

ÖKAD TRAFIKSÄKERHET I
SKOLMILJÖN
HANDLINGSPLAN

Beslutad i: Teknik- och fastighetsnämnden

Ansvarig samt giltighetstid: Teknik- och fastighetsförvaltningen

Diarienummer: 2016 - 2539

Uppdaterad: Samrådshandling skapad 2016-09-30

POLICY

Uttrycker ett övergripande förhållningssätt. Policyn handlar om principer och inriktningar.
Exempel: Uteserveringspolicy, Livsmedelspolicy.

PLAN

Beskriver vad kommunen vill uppnå inom ett område. Ofta har planen sitt ursprung i koncernens övergripande mål eller annan beslutad politisk inriktning. En plan tar inte ställning till utförande eller metod. Den berättar vad vi ska uppnå. **Exempel:** Skärgårdsplan.

RIKTLINJE

Säkerställer ett korrekt agerande och en god kvalitet i handläggning och utförande. Riktlinjer kan betraktas som en handbok och kan fungera som ett stöd för hur vi ska agera i den dagliga verksamheten.
Exempel: Riktlinjer för tjänsteresor, Riktlinjer för försörjningsstöd.

HANDLINGSPLAN

Tydliggör på ett konkret sätt hur ett uppdrag ska genomföras. En handlingsplan innehåller åtgärder och ansvarsförhållanden samt eventuell tidsplan och ekonomiska konsekvenser.
Exempel: Handlingsplan för ledar- och medarbetarundersökning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	4
BAKGRUND	4
MÅL OCH SYFTE	4
METOD	5
2. PRIORITERING/URVAL	6
3. DIALOG OCH NULÄGESBESKRIVNING	7
4. ANALYS AV RESULTAT	8
5. PLANERING OCH GENOMFÖRANDE AV ÅTGÄRDER	8

1. INLEDNING

BAKGRUND

Barn i trafiken är en ständigt aktuell fråga, både utifrån trafiksäkerhet, miljö och hälsa. Det uppmärksammas bland annat via frågor och synpunkter på barns skolvägar och upplevda problem vid hämtning och lämning.

2010-2012 genomfördes ett EU-projekt, SMILES¹, på nio skolor i Karlstads kommun. Syftet var att få fler att gå och cykla till skolan och minska bilåkandet.

I strategisk plan 2015-2017 angav kommunfullmäktige att åtagande om trafiksäkerhet i skolmiljön ska genomföras av teknik- och fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, miljönämnden, barn- och ungdomsnämnden samt gymnasienämnden.

I trafik och gatuenhetens investeringsbudget, grundram finns ~5 miljoner kronor för trafiksäkerhet, varav en del kan användas till trafiksäkerhet vid skolor.

MÅL OCH SYFTE

Åtagandet syftar till att ta fram en handlingsplan med åtgärder för ökad trafiksäkerhet i skolmiljö.

Fokus ska ligga på framkomlighet, trygghet och tydlighet avseende skolbarnens "hela resa" både via allmänna gång- och cykelvägar och över skolgårdar. Handlingsplanen ska innehålla stimuleringsåtgärder för elever, lärare och föräldrar att gå och cykla till skolan.

Målet med handlingsplanen är att få ett material som tydligt visar vad som ska göras, av vem och när. När åtgärderna i handlingsplanen genomförs antas trafiksäkerhet och trygghet öka samt att det blir enklare att ta sig till skolan till fots eller med cykeln och därmed fler som gör det.

¹ Sustainable Mobility Involving Learning and Experiences

METOD

Flera förvaltningar kommer att jobba tillsammans. Projektledare för projektet som helhet kommer att finnas på TFF men delar i projektet kommer att ledas av andra förvaltningar. Arbetet kommer genomföras i stegen nedan. Det kommer också att göras en del förberedande arbeten inför prioriteringen, såsom att ta fram statistik kring trafikolyckor.

När planering av åtgärder i steg 4 är genomfört kommer nya skolor prioriteras i steg 1. Genomförande av steg 1-4 av handlingsplanen för alla skolor beräknas sträcka sig över minst fem år. Åtgärder kan beroende på omfattning pågå längre.

För att förankra deltagandet hos alla förvaltningar kommer en samrådsversion av handlingsplanen skickas på remiss till miljönämnden och barn- och ungdomsnämnden under oktober – december för att därefter antas av teknik- och fastighetsnämnden i januari.

Steg	Uppgift	Tid	Ansvar
1	Prioritering/urval av 3-5 skolor	Vinter/vår år 1	TFF, BUN, MF
2	Dialog med skolan	Vinter/vår år 1	TFF, BUN, MF
2	Nulägesbeskrivning	Sommar/höst år 1	TFF, BUN, MF
3	Analys av resultat	Höst/vinter år 1	TFF, BUN, MF
4	Planering av åtgärder fysisk miljö	Höst/vinter år 1	TFF
4	Planering av åtgärder stimuleringsåtgärder	Höst/vinter år 1	BUN, MF
5	Genomförande av åtgärder fysisk miljö	Löpande	TFF
5	Genomförande av stimuleringsåtgärder	Löpande	BUN, MF

Arbetsmetoden med de fristående skolorna kommer att bli annorlunda då kommunen inte har samma rådighet över fastigheten och verksamheten med skolmiljön och personal. Det blir andra förutsättningar för att arbeta med hela-resan.

2. PRIORITERING/URVAL

Det finns 29 grundskolor, blandat lågstadie, förskoleklass-mellanstadie, mellanstadie-högstadie och enbart högstadie, se tabell nedan. 3 är fristående skolor; Internationella engelska skolan, Stellatus och Thoren Framtid.

Skola	Årskurs	Regi	Ingick i SMILE
Fredricelundskolan	F-5	Kommunal	X
Frödingskolan	4-9	Kommunal	
Färjestadsskolan	F-3	Kommunal	
Hagaborgsskolan	F-3	Kommunal	
Herrhagsskolan	F-6	Kommunal	
Hultsbergsskolan	F-9	Kommunal	
Ilandaskolan	7-9	Kommunal	
Internationella engelska skolan	4-9	Fristående	
Kronoparksskolan	F-3	Kommunal	
Kroppkärrsskolan	F-6	Kommunal	X
Kvarnbergsskolan	F-6	Kommunal	X
Mariebergsskolan	7-9	Kommunal	
Norrstrandsskola	4-9	Kommunal	
Nyeds skola	F-9	Kommunal	
Orrholmsskolan	F-6	Kommunal	X
Rudsskolan	4-9	Kommunal	
Råtorpsskolan	F-6	Kommunal	
Skattkärrsskolan	F-6	Kommunal	
Skåreskolan	F-6	Kommunal	
Stellatus	F-6	Fristående	
Stockfallets skola	F-3	Kommunal	X
Stodeneskolan	F-6	Kommunal	

Södra Råtorps skola	F-3	Kommunal	
Thoren Framtid	F-9	Fristående	
Tuggeliteskolan	F-3	Kommunal	
Vallargårdets skolan	F-6	Kommunal	
Vivamus			
Vålbergsskolan	F-9	Kommunal	X
Våse skola	F-6	Kommunal	
Västerstrandsskolan	F-6	Kommunal	X

Vilka skolor som prioriteras bestäms av en grupp med TFF, MF och BUF. En del av de kriterier som används för prioritering och val listas nedan, fler kan tillkomma under arbetets gång.

- Skolor med upptagningsområde som möjliggör att gå och cykla
- Många synpunkter och frågor från föräldrar och verksamhet
- Olycksstatistik från Strada
- Skolor och områden påverkade av exploatering som ger nya skolvägar

Detta arbetsmoment, steg 1 planeras ske under november-februari. Det är viktigt att skolorna som blir aktuella får vetskap så tidigt som möjligt för att kunna planera in det i höstens verksamhet. För år 1 kommer visst arbete ske innan nämndbeslut i januari, men det börjar på allvar i februari.

3. DIALOG OCH NULÄGESBESKRIVNING

Hur nuläget på utvalda skolor ska beskrivas bestäms i dialog med verksamheten. Det kan vara enkäter, observationer, räkning och inventering av den fysiska miljön. Enkäter behövs inte alltid för att skolvägar ska kunna antas. De skapar dock ett engagemang och ger en bättre grund inför fortsatt arbete med stimuleringsåtgärder. Enkäter ger också underlag för att kunna titta på för- och efterläge. Enkäter till både elever och föräldrar kräver dock en större arbetsinsats, även från skolans sida.

Det viktigaste att få svar på är vilken väg barnen som går och cyklar tar och var barnen upplever problem. Frågor om cykelhjälm, årstidsvariationer mm kan också tas upp om det finns intresse. I genomförandeskedet bestäms om denna datainsamling ska hanteras av konsult eller av förvaltningarna, om det ska göras i klassrum med lärare och/eller skickas hem till föräldrar. Om enkäter väljs som metod finns det exempel bland annat i SMILES-projektet.

En inventering av den fysiska miljön görs alltid. Vilka sträckor/skolvägar som ska inventeras bör framgå av enkätresultaten eller genom dialog med skolan eller baserat på infrastrukturen och bostadsadresser. I SKL:s skrift Varför skjutsar föräldrarna barnen till skolan? finns en inventeringsmall där man tittar på skolvägarna, för ett barn eller flera samlat. Parametrar som hastighetsgräns, trafikflöde, trottoar/cykelväg, korsa väg/större utfart och belysning bedöms. Som tillägg till den kan parametrar kring skolmiljön vara placering av entré, plats för hämt- och lämning och parkering. Inventeringen kan göras av konsult eller i egen regi, det bestäms i genomförandeskedet.

Rekommenderad väg till skolan														
Hastighetsgräns		Trafikflöde (dubbelriktat)			Trottoar/Cykelväg			Korsa väg/större utfart			Belysning			
40 km/h eller lägre	50 km/h	60 km/h eller mer	1000 ÅDT eller mindre	1000-3000 ÅDT	3000 eller mer i ÅDT	Trottoar	Cykelväg	Inget	Behöver korsa - Säker passage finns*	Behöver korsa - Övergångsställe finns	Behöver korsa - säker passage* övergångsställe finns inte	Behöver inte korsa	Belysning finns inte	Belysning finns

Dialog med skolan kring metod sker under november – februari. Arbetet som sker i skolan, med exempelvis enkäter startar runt terminsstart och därpå följer inventering.

4. ANALYS AV RESULTAT

Inventeringarna kommer att visa hur grön-gul-röd skolvägen är. För varje skola bedöms vilka åtgärder som är aktuella för åtgärd. Generellt är hastighetsdämpande åtgärder i samband med övergångsställen och passager en viktig åtgärd. Om det också framgår att andelen som blir skjutsade med bil till skolan är hög blir stimuleringsåtgärder än viktigare.

5. PLANERING OCH GENOMFÖRANDE AV ÅTGÄRDER

Åtgärderna består i fysiska ombyggnationer som TFF ansvarar för och för stimuleringsåtgärder som MF ansvarar för. Exempel på ombyggnationer längs sträcka är hastighetsdämpande åtgärder vid passager/övergångsställen, åtgärder via hastighetsplanen eller separerade gång- och cykelbanor. På skolområdet kan åtgärder som omdaning av parkeringsytor eller bättre belysning vara aktuellt. Bättre underhåll och andra driftåtgärder kan också vara ett alternativ. Åtgärder behöver inte enbart

göras utifrån skolväg utan pågående arbete med hastighetsplanen eller renovering av en skola kan sammanfalla och en åtgärd kan ge nytta inom flera projekt.

Att planera för och koppla samman fysiska åtgärder och aktiviteter ger ökade förutsättningar för beteendeförändring hos lärare, elever och föräldrar. Planering av stimuleringsåtgärder tas fram i samverkan mellan MF, TFF och berörda skolor utifrån planerade fysiska åtgärder. Exempel på stimuleringsåtgärder är:

- Involvera skolbarnen i inventeringsarbetet, de är experter på hur det är att vara barn på vägen och de kan inspirera föräldrarna
- Arbeta med trafikkalendern (ett lärarstöd) och bland annat delta i utmaningen ”Gå och cykla till skolan”
- Samordning av vandrande skolbussar där föräldrar turas om att vara ”förare” för gatans eller områdets barn.
- Aktivitetsdagar kring säker gång och cykling tillsammans med polis och räddningstjänst.
- Åtgärder som rör personal och dess möjlighet att föregå med gott exempel, exempelvis kan parkering.

När det kommer till skolområdet och närmiljön kan det vara konkurrens om ytorna, det kan finnas önskemål på personalparkering, parkering för hämt- och lämning samt att en trygg och säker miljö för de som går och cyklar ska finnas. Detta kan förutom någon form av ombyggnation också kräva ett ställningstagande kring prioritering av trafikanter och vad mark ska användas till.

Stimuleringsåtgärder som rör personal och deras val av färdmedel kan också bli aktuellt.

De fysiska åtgärderna kommer inledningsvis att finansieras via TFF:s grundram och genomföras under flertalet år. Stimuleringsåtgärderna kan eventuellt finansieras via projektmedel som MF arbetar med att söka eller via TFF: särskilda projekt hållbart resande, där en Mkr årligen avsätts till MF.

KARLSTADS KOMMUN

Karlstads kommun, 651 84 Karlstad.
Tel: 054-540 00 00 E-post: karlstadskommun@karlstad.se Webbplats: karlstad.se